

Regionkontor vest

U.off § 13 offl.

Deres ref:

Vår ref:
201113590-9

Dato:
10.08.2011

KOMMENTARER FRA BERGEN FENGSEL VEDR. HØRINGSFORSLAG FRIGANG FRA FØRSTE DAG DATERT 17.6.11.

Det vises til deres mail av 23.6.11 hvor ovennevnte høringsforslag er vedlagt og hvor det videre bes om eventuelle innspill fra de lokale enheter innen 15.8.11.

Bergen fengsel har gått gjennom høringsforslaget, og finner det naturlig å komme med noen kommentarer basert på fengselets erfaring med frigang – muligheter og begrensninger.

Bergen fengsel finner det kjærkommet og så avgjort tidsriktig at det nå er satt i gang arbeid for å se om dagens regelverk gjeldende frigang bør revideres. Vi forstår det slik at forslaget om mulighet for frigang fra soningsstart for dommer under ett år, vil bli gjort til endelig forslag fra departementet.

Bergen fengsel støtter forslaget. Det kan være gode grunner for at domfelte med kortere dommer kan gis mulighet for frigang alt fra soningsstart eller i alle fall så tidlig i soningen som det praktisk lar seg gjøre å få til. Dette kan bety at domfelte kan få mulighet til å fortsette sitt arbeid eller skolegang uten avbrytelse med de uheldige følger det kan innebære. Særlig vil dette være hensiktsmessig for de yngste domfelte som nylig har begynt i jobb/i ferd med å få seg jobb/motivert jobbsøker eller som er midt inni et skoleår eller har skoleplaner som soningen midlertidig setter en stopper for. Selv om regelverket også åpner opp mulighet for dette i dag, er dagens hjemmel en unntaksregel, som det ikke alltid er like enkelt å forholde seg til. Med en regelendring (hvor unntak blir gjort til hovedregel) må det antas at vurderinger og prosesser i saksbehandlingen vil gjøre arbeidet lettere. Det må også antas at en regelendring her etter hvert som den blir bedre kjent, vil påvirke aktuelle domfeltes interesse og valg i forbindelse med soningsplanlegging og soningsstart.

Bergen fengsel er selvsagt klar over at frigang uansett bare skal gis når dette er tilstrekkelig sikkerhetsmessig forsvarlig og tjener formålene som ligger til grunn for frigangsmulighet.

Bergen fengsel er videre helt på linje med departementet når de i høringsforslaget stiller spørsmål om dagens regelverk også ellers har begrensninger som er lite hensiktsmessige i forhold til en fleksibel frigangsordning.

For at man skal kunne innvilges frigang skal det i forkant foretas en hensiktsmessighetsvurdering. Når forholdene ellers ligger til rette for frigang bør det være

Kriminalomsorgen region Vest

hensiktsmessigheten som blir avgjørende for om frigang skal innvilges. Dersom beste løsningen eller eneste mulighet vil være sysselsetting i egen eller nære pårørendes virksomhet, bør regelverket ikke stenge muligheten for dette. Det samme gjelder frigangsmulighet til selskaper hvor domfelte har/har hatt betydelige eierinteresse og viktige verv.

Ved eventuell frigangsmulighet i disse tilfeller vil nok kontroll være en utfordring, men det må bestemmes egen kontaktperson også der innsatte er i egen næring. Det er nok likevel å anta at formålsbetraktningene, slik de fremgår av hensiktsmessighetsvurderingen i retningslinjene, for en dels vedkommende vil utelukke mulighet for frigang. På den andre siden vil likevel en regelendring på dette området kunne virke positivt for å legge til rette for en best mulig løslatelsessituasjon for enkelte domfelte hvor dagens regelverk er til hinder for dette.

Det er i dag mange ganger en utfordring å få til en frigangsavtale som både ivaretar arbeidsgivers krav og forventninger samtidig som regelverket skal ivaretas.

Fra Bergen fengsels side erfarer vi til stadighet at dagens regler om manglende mulighet for kveldsarbeid/overtid setter begrensninger på våre muligheter til å kunne få til frigangsavtaler. Det oppleves som at dette har blitt et økende utfordring for oss i senere år. Vi tror dette til dels skyldes endrede betingelser og ordninger i dagens moderne handels- og næringsliv. Det samme gjelder dagens manglende mulighet til å gi frigang til turnusjobber. Nylig måtte vi si nei til en ellers meget formålstjenlig frigangssøknad grunnet nødvendigheten av turnus og helgejobbing. Dette er uheldig i de tilfeller tiltaket ellers er godt egnet og sikkerhetsmessig forsvarlig. Bergen fengsel hilser så avgjort velkommen en oppmykning av dagen regelverk slik at vi står friere til å kunne benytte ellers gode tiltak/tilbud, men hvor dagens noe rigide regler stenger for dette. Vi ville da kunne tilby ikke bare flere frigangsplass, men også en enda mer formålsrettet plass.

Samtidig som det her uttrykkes ønske om nytt regelverk som i større grad enn i dag gir nye muligheter for frigangsplasser og fleksibilitet i forhold til å få til frigangsavtaler som i større grad enn med dagens regelverk ivaretar arbeidsgivers behov, vil det for oss være viktig og til stor hjelp at samme regelverk gir gode føringer på praktisering og håndheving av regelverket. Dette både hva gjelder beskrivelse av innholdet i de nye muligheter og begrensninger i disse. En naturlig begrensning vil være at selv om regelverket mykes opp kan det ikke inngås frigangsavtaler eller gjennomføres friganger som kan stride mot arbeidsmiljølovens regler for arbeidstid.

Videre ser vi at en for stor fleksibilitet på utganger og inntømster i åpent fengsel/åpen avdeling kan være problematisk i forhold til ivaretagelse av avdelingens behov for kontroll, daglig drift og rutiner. Vi ser likevel for oss at dette er forhold som anstalten skal kunne håndtere siden den enkelte anstalt selv kan sette begrensninger i innholdet og omfanget av type frigangsavtaler.

Kari Øvrebø
fung. direktør

Egil Hamarhaug
rådgiver